„Pantelic" d.o.o. je lider u proizvodnji kvalitetne hrane za domace zivotinje.Kontinuirani razvoj tehnologije,moderni automatizovani sistem proizvodnje stocne hrane i stalni porast prodaje kljucne su reci koje opisuju „Pantelic" d.o.o. Jedinstven pristup trzistu gde je KVALITET NA PRVOM MESTU,predstavlja vodilju koju ce Kompanija slediti u buducnosti.Tradicija u proizvodnji,ali i pracenje svih modernih trendova u ishrani domacih zivotinja,predstavljaju kombinaciju koja za farmere predstavlja partnera za sigurnu,zdravu i ekonomicnu proizvodnju."Hrana bez mana" = „Pantelic" d.o.o.

Vodič za tov brojlera

Fabrika stočne hrane „PANTELIĆ" d.o.o. sa svojom ekipom stručnih ljudi na terenu Vam stalno stoji na raspolaganju.Visoko obučen kadar je u stanju da za Vas iznadje rešenje za probleme koje sa sobom ova proizvodnja nosi.Medjutim osnovna funkcija je ipak vezana za pravilan odabir adekvatne hrane,koja svakako zavisi od hibrida koji ste u objekat uselili.Zato, što otvorenije nastupimo jedni prema drugima to ce i rezultat našeg,zajednickog rada biti bolji.

Intenzivni tov podrazumeva držanje u ograničenom prostoru s kontrolisanim ambijentom. Vaš zadatak će biti da taj tov iskontrolišete od početka do kraja u svim njegovim segmentima koji su navedeni dalje u tekstu.To znači da u jednakim vremenskim intervalima (fiksno) ,i to (7,14,21,28,35,42) sa farme skupite podatke bitne za zajedničko praćenje rezultata i toka tova.Sva bitna odstupanja od onoga što je uobiajeno (normalno),odmah prijavite.U daljem tekstu su Vam svi bitni parametri na koje trebate obratiti paznju.

Proizvodnja brojlera

Brojlerski tov danas se uglavnom organizuje na specijalizovanim farmama. Mogućnosti proizvodnje mesa brojlera su ogromne, narocito stoga što proizvodnja brojlera nije znatno vezana uz veličinu poseda. Da bi proizvodnja bila profitabilna, intenzivna, organizovana, treba se držati i pravila takve proizvodnje. Osnovna koncepcija farme treba se temeljiti na:

- savremenim tehničko-tehnološkim rešenjima proizvodnje
- držanju visoko proizvodnih linijskih hibrida
- držanju u objektu koji zadovoljava stroge tehnološke norme ove proizvodnje
- striktnom pridržavanju tehnoloških normativa proizvodnje
- **držanju samo jednog hibrida i jednog uzrasta u isto vreme**
- maksimalnom korištenju objekta: 5,5 do 6 turnusa brojlera godišnje uz proizvodnju 33 - 35 kg žive mase brojlera po 1 m2 podne površine u turnusu
- optimalnom reduciranju pauza između turnusa na 15 – 20 dana
- **striktnom pridržavanju propisanih mera preventive, dezinfekcije i deratizacije**
- održavanju propisanih mikroklimatskih uslova, opreme
- primeni odgovarajućeg svetlosnog režima prema uputstvima za svaki hibrid
- redovnoj evidenciji svih promena na brojlerima, opremi i objektu radi pravovremene intervencije u slučaju nepoželjnih pojava
- redovnoj kontroli telesne težine brojlera

Prvi i osnovni uslov za rentabilan i uspešan tov brojlera je pravilan izbor pilića za tov. Danas se koriste uglavnom pilići linijskih hibrida tovnog tipa. To je materijal visokog genetskog potencijala, selekcionisan za industrijsku proizvodnju mesa, brzog rasta i razvoja, dobre konverzije hrane, prikladan za intenzivan način držanja. Posebno svojstvo tovnih pilića je i dobra konformacija trupa, kao i dobar kvalitet mesa.

Kvalitet pilića ne zavisi samo o genetskim vrednostima, odnosno nije dovoljno samo poreklo poznatih tovnih selekcija. Jednako su važni i dobri uslovi držanja i zdravstveno stanje jata. Piliće treba nabavljati od renomiranih repro-centara, odnosno inkubatorskih stanica.

Smeštaj brojlera

Savremeni objekat za držanje brojlera svojom konstrukcijom, veličinom i funkcionalnosti mora brojlerima pružiti maksimalnu udobnost, odnosno omogućiti što bolju izolaciju od spoljnih klimatskih faktora, prvenstveno od preniskih ili previsokih temperatura. Time se u unutrašnjosti objekta osigurava optimalna mikroklima tokom cele proizvodne godine, što je neophodno za visoku i ekonomičnu proizvodnju mesa. Savremeni objekat i oprema uz visok kvalitet i funkcionalnost trebaju biti i relativno povoljni.

Objekti za brojlere podnog su tipa, odnosno, brojleri se drže na dubokoj stelji, iako postoji i mogućnost kaveznog držanja. Oprema za hranjenje, napajanje i održavanje mikroklimatskih uslova je automatska. Za hranjenje se primjenjuje nekoliko tipova automatskih sistema s mogućnošću podešavanja broja i rasporeda hranilica prema veličini brojlera. Sistemi za napajanje takođe su automatski. Primenjuje se nekoliko sistema: ručni, sistem visećih i nipl-pojilica. Sistem regulacije temperature i izmene vazduha mora biti izuzetno dobro rešen.

Useljavanje pilića

Pilići se smeštaju u čist, opran, dezinfikovan i prethodno zagrejan objekt, i to **15 - 18 komada /m^2.Objekat mora da postigne optimalnu temperaturu na 24 h pred useljenje**. Ako se primenjuje lokalno zagrejavanje pomoću raznih grejalica, ispod jedne grejalice ne treba stavljati više od 1000 pilića. Drugi je način zagrejavanje celog prostora u kojem pilići borave. Radi uštede energije pilići se mogu useliti u samo jedan deo objekta. a kasnije se zavisno o rastu raspoređuju po celom objektu. Tada objekt treba pregraditi plastičnom folijom koja se kasnije ukloni.

Kod lokalnog zagrejavanja ja najpraktičnije u prvim danima života postaviti određen broj krugova od lesonita ili kutija od transporta ispod grejača. **Promer krugova treba biti oko 3 m, a visina ograde 20 – 30 cm. Na ovako pripravljene krugove postavlja se 20-tak hranilica i 10 malih pojilica, što je dovoljno za smeštaj oko 700 jednodnevnih pilića**. Raspored pojilica i hranilica treba biti naizmeničan, s grejalicom u sredini kruga, a za svaki krug dovoljne su dve grejalice.

Bitno je da opseg temperature,tj. MIN/MAX bude do 2 C stepena.

Pojilica 14-16/1000 brojlera od cega 8-10 su zvonaste.

Hranilice, 1 tacna/100 pilica.

Podloga,suva,rastresita sa temperaturom oko 32 C.

Pravilo je da naseljavanje pilića počinje uvek od kraja objekta i završava poslednjim krugom, najbližim vratima. Pilići se iz kutija lagano izručuju, pri čemu u svakoj kutiji treba kontrolisati opste stanje. Svako nevitalno i slabo pile treba odmah odvojiti. Odmah se beleže i uginuća u transportu. Kvalitetni pilići odmah će stati na noge i tražiti hranu i vodu. Odmah nakon postavljanja u krugove, prvih nekoliko dana pilići se hrane iz plitkih posuda. Nakon toga prelazi se na hranjenje iz normalnih visećih hranilica ili podnog konvejera. Za brojlere je najpraktičniji cevasti sistem za hranjenje.

Izvagati 5% kutija i utvrditi prosečnu težinu pileta.
U prvim satima voditi računa o:

a)dobro osušeno pile
b)aktivne,okrugle oči
c)vitalno,svetle noge
d)bez crvenih zglobova
e)zarastao pupak

Nakon završetka smeštaja utvrdi se broj slabih, škartiranih i uginulih pilića. Meri se i upisuje temperatura, i to u visini leđa pilića, na rubu kruga i u celoj prostoriji. **Kutije se iznose iz objekta i spaljuju, jer su isključivo namijenjene jednokratnoj upotrebi.**
Brojleri se uvek hrane po volji. Prvih dana daju se manje količine hrane 5 – 6 puta dnevno da bi se izbeglo zagađivanje i rasipanje hrane. **Ovde savetujemo da prvih 4-5 dana dajete brasnastu hranu,jer ce je pile lakse usvojiti,kasnije nastaviti sa drobljenom peletom.**

Temperatura

Kod pilića još nije razvijen termoregulacioni sistem, koji se izgrađuje nakon 4 – 5 nedelja starosti. Zato je grejanje pilića ključno prvih dana života. Prvog dana ispod grejača treba osigurati temperaturu od 32 – 33 ° C. Temperatura okoline postupno se smanjuje, a vrednosti trebaju biti sledeće:

- prvi dan 32 – 33 ° C
- prva nedelja 30 – 32 ° C
- druga nedelja 28 – 30 ° C
- treća nedelja 25 – 28 ° C
- četvrta nedelja 22 – 25 ° C
- peta nedelja 20 – 22 ° C
- šesta nedelja 18 – 20 ° C

Grejanje se može organizovati na dva načina:

- jedna zona grejanja (grejanje termogenima), kada je potrebno u celom objektu osigurati navedene temperature
- dve zone grejanja (grejanje vestackim kvočkama), kada je ispod grejalice navedena temperatura, a u ostalom delu nešto niža.

Temperaturu treba redovno kontrolisati, narocito prvih dana, i beležiti je. **Pilići svojim ponašanjem pokazuju udobnost prostora**: u vrućem prostoru leže, iscrpljeni su, ne uzimaju hranu, dehidriraju, piju̇u i nagomilavaju se uz zidove krugova. U nedovoljno zagrejanom prostoru pilići se gomilaju ispod grejača, žalosno piju̇u, ne jedu i gomilaju se jedno uz drugo da bi se međusobno zagrejali. U ugodnom ambijentu pilići su ravnomerno raspoređeni po krugu, rado uzimaju hranu i čuje se uobičajeno pijukanje zdravih pilića.

Vlaga

Velika naseljenost po jedinici podne površine, isparavanje fecesa, rasipanje i isparavanje vode iz pojilica – sve to utiče na povećanje vlage u objektu. Vlaga ne predstavlja problem u prvim nedeljama tova, jer se u uslovima intenzivnog grejanja veliki deo vlage isušuje i ventilacijom izbacuje izvan objekta. Problem vlage nastupa u poslednjim nedeljama tova, narocito u vlažnim razdobljima, kada je i spoljna vlaga vazduha visoka. **Optimalna vlažnost vazduha u objektu s brojlerima iznosi 45 – 65%,** a u uskoj je vezi s temperaturnim režimom ambijenta.
Pravilno rešen sistem ventilacije i dovoljan broj ventilatora pomoći će da stelja ostane suva i funkcionalna do kraja turnusa.Sa povećanjem vlažnosti koju prati visoka temperatura nastaju problemi.

Ventilacija

Prvih dana ventilacija je isključena, a nakon 2 – 3 dana počinje postupno provetravanje. U tovilištu brojlera količina CO_2 ne treba prelaziti vrednost od 3,5 – 4 %; amonijaka 10 ppm, a za H_2S 0,02 vol%. Dakle, zadatak ventilacije jeste da u objekt dovede dovoljno svežeg vazduha, da izbaci iz objekta upotrebljeni vazduh zasićen gasovima, amonijakom, ugljenim dioksidom i prašinom. **Potrebe brojlera za svežim vazduhom kreću se od 3 – 6 m3 vazduha po kg žive mase brojlera na sat**. Da bi ventilacija bila dobra, treba ugraditi višebrzinske ventilatore vezane preko termogena na automatski rad.**Na jednoj strani ventilatori uvlače vazduh brzinom od 2,4 m/s.Na ovaj nacin je moguće temperaturu smanjiti za 5-7 C**. Povećanje i smanjenje broja okretaja zavisi od temperature ambijenta. Danas se na farme ugrađuju uglavnom ventilatori kapaciteta 7.000 m3/sat. **Brzina strujanja vazduha iznad pilića ne treba biti veća od 0,15 – 0,25 m/s**, a pri ulasku vazduha u objekt, na

bočnim otvorima – prozorima, ne veća od 1 m/s (Supić, 1996). Kao normativ za planiranje ventilacije treba uzeti 5 m3/h po 1 kg žive mase brojlera (prema završnoj masi brojlera).

Starost pileta (dana)	Kretanje vazduha (m/s)
0-14	0
15-21	0,5
22-28	0,9
28	1,8-2,5

Svetlosni režim

Svetlost stimulira rast i razvoj, uzimanje hrane i vode. **Dužina trajanja svetla prvog dana treba biti 24 sata, da bi svako pile moglo naći svoje mesto na hranilici i pojilici**, a kasnije može biti 23 ili 22 sata. Vrlo je bitno da osvetljenost bude ravnomerna i da se intenzitet svetla može regulisati. Intenzitet svetla u prve dve nedelje treba biti 3 W/m^2, a zatim se smanjuje prema sledećem programu:

- prva nedelja 3,0 W
- druga nedelja 2,5 W
- treća nedelja 2,0 W
- četvrta nedelja 1,5 W
- peta nedelja 1,0 W
- šesta nedelja 0,5 W
- sedma nedelja 0,5 W

Intenzitet svetla dobro je regulisati preko reostata (potenciometra), a ako nije moguće, intenzitet treba podesiti na 1,5 W/m^2 podne površine tokom celog trajanja tova. Jačina sijalica ne treba biti veća od 40 W. Dobro je staviti i nekoliko sijalica po sredini objekta koje se koriste kod utovara brojlera zbog osiguravanja minimalne vidljivosti za rad. Svaka sijalica mora biti ispravna i čista radi boljeg iskorištavanja hranidbenog prostora, te da se pilići ne grupisu oko hranilica s boljom vidljivošću. **Sijalice treba postaviti na visini od 2,0 do 2,2 m od površine poda. Nije poželjno mešati prirodno (koje ulazi eventualno kroz ventilacijske otvore ili prozore) i vestacko svetlo**, jer to dovodi do uznemiravanja pilića, a čak može dovesti i do kanibalizma u objektu.

Stelja

Svrha stelje:

a)upijanje vlage

b)upijanje izlučevina

c)izolacija od hladnog poda

Za stelju se mogu koristiti različiti materijali: piljevina, ljuske suncokreta, pirinčana pleva, pleva drugih žitarica, mleveni kukuruzni oklasak, seckana slama. Odabir zavisi o mogućnostima nabavke, cene materijala i cene transporta. **Stelja uvek treba biti suva i čista**. Vrlo važno svojstvo stelje je higroskopnost, koja zavisi o upotrebljenom materijalu.
Strugotina bora (krupna piljevina) je idealna jer ima veliku sposobnost upijanja.
Strugotina od tvrdog drveta,ima dva otežavajuca faktora

a)tanini
b)oštri delovi,oštećuju voljku

Slama, koja se često koristi u nedostatku drugih vrsta stelje, treba biti iseckana, budući da joj se tako znatno povećava higroskopnost.Pšenična slama je najbolji izbor. **Stelja je u letnjem razdoblju dužine oko 10 cm, a tokom zime 15 cm**. **Treba računati sa 0,5 – 0,7 kg stelje po piletu uz mogućnost korekcije zavisno o vrsti stelje.** Stelja se u objekt unosi kad je pranje i čišćenje objekta završeno, ubacuje se direktno iz prikolice u objekt. Za smeštaj stelje treba imati poseban prostor u blizini objekta, najbolje nadstrešnica koja nije u neposrednoj blizini zbog opasnosti od požara. Ako se za stelju odabere slama, potrebno je predvidjeti onu količinu slame, koja će podmiriti potrebe kapaciteta za jednu godinu proizvodnje, odnosno za najmanje 6 turnusa.

Hranjenje i oprema za hranjenje

Tov brojlera je intenzivan oblik proizvodnje mesa, te kao takav zahteva ishranu kompletnim smesama. Koriste se tri vrste kompletnih smesa: starter, groover i finišer.Kod novih hibrida pojavljuje se i predstarter kao hrana za prvu nedelju tova. Smese koje se koriste mogu biti brašnaste i peletirane, a trebaju zadovoljavati sve normative pravilne ishrane brojlera. **Ishrana uvek mora biti ad libitum (po volji).** Ukupna potrošnja hrane zavisi o brojnim faktorima: kvalitetu pilića, sastavu opreme, kvalitetu i obliku hrane, prostora za hranjenje, starosti pri isporuci itd. Planira se utrošak 1,8 - 2,0 kg hrane za 1 kg žive mase pilića. Iz silosa se hrana ručno ili sistemom transportera dovodi u hranilice. **Za hranjenje jednodnevnih pilića koriste se hranilice (1 na 70 – 90 pilića)**. Nakon prve, a najkasnije nakon druge nedelje tova treba postupno preći na stalne hranilice – konvejere ili viseće hranilice, obicne hranilice ukloniti. **Potrebe za hranidbenim prostorom su 5 – 6 cm hranidbenog prostora po piletu ako se primenjuje lanac za hranjenje, ili 1 hranilica promera 33 cm na 50 – 60 pilića.** Treba redovno čistiti hranilice, sprečavati rasipanje hrane, redovno uzimati uzorke hrane ako bude potrebna analiza, i redovno voditi evidenciju dnevnog utroška hrane, jer slab apetit brojlera ukazuje na početak problema.

Širina objekta (m)	Broj linija
Do 12,8	2
13,1-15,2	3
15,5-19,8	4

Napajanje i oprema za napajanje

Potrebe za vodom zavise o uslovima u kojima se odvija tov, starosti, mikroklimatskih uslova, kvaliteta vode i hrane, aktivnosti pilića itd. Ako se temperatura prostora poveća sa 10 na °32C, potrošnja vodeće se povećati za 100%. **Praktičan normativ potrošnje vode u proseku je 150 – 250 cm^3/piletu dnevno,** što uključuje i potrebe vode za održavanje higijene. No, količine vode koje treba osigurati dnevno su 300 – 400 cm^3, budući da se određena količina prolije i ispari iz pojilica, i troši se za druge namene u objektu. Voda mora biti higijenski i bakteriološki ispravna. Objekt mora imati i poseban rezervoar za vodu – medikator, koji se koristi za dodavanje određenih lekova, vitamina ili drugih dodataka.

Otvoreni sistem napajanja (pojilice):

Zvonaste ili kupaste pojilice,važno je pojilice održavati čistima. Potrebno ih je **postaviti na visinu leđa pilića**, jer se tako rasipanje vode svodi na minimum, a napajanje je olakšano.
Zvonaste moraju da imaju obavezan teg zbog sprečavanja prosipanja vode i **prostor od 0,6 cm/piletu.Nivo vode:**

1 dan - 0,5 cm ispod ruba pojilice
7 dan - 1,25 cm ispod ruba pojilice

Zatvoreni sistem napajanja (nipple)

Napajanje može biti rešeno i na drugi način, zatvorenim sistemom napajanja pomoću nippl pojilica. Taj sistem je izuzetno praktičan, ali je u startu potrebna nešto veća investicija za njegovu nabavku.
Postoje dva tipa:

a)**nipple pojilice visokog protoka,stopa protoka 80-90 ml/min.12 pilica/1 nippla**

b)**nipple pojilice niskog protoka,stopa protoka 50-60 ml/min.10 pilica/1nippla**

Optimalna veličina prostora na pojilici iznosi 12,5 cm. U prvim danima tova treba osigurati malu pojilicu od 5 litara vode za 70 – 80 pilića. Nakon toga prelazi se na standardne viseće automatske pojilice. Ako se primenjuje sistem sa nipl pojilicama, nisu potrebne druge pojilice, budući da se pilići preko nipl pojilica mogu napajati već od prvog dana života.

Prirast brojlera

Tokom tova prirast je vrlo intenzivan, naročito u prvim nedeljama. Završna telesna masa brojlera sa 42 dana tova treba biti prosečno 2,3 kg za oba pola. Naravno, prikazane norme su samo orijentacione, jer svaki hibrid ima svoje norme rasta.

Tabela: Proizvodne performanse brojlera Ross 308

Dob dani	Telesna težina, g	Utrošak hrane		
		Ned., g(kumul)	Ukupno, g	Konverzija
1	42		-	-
7	180	161	-	0,894
14	450	523	-	1,149
21	870	1149	-	1,315
28	1400	2065	-	1,462
35	2000	3248	-	1,607
42	2652	4644	-	1,751

Tabela: Proizvodne performanse brojlera Cobb 500

Dob dani	Telesna težina, g	Utrošak hrane		
		Ned., g(kumul)	Ukupno, g	Konverzija
1	42		-	-
7	175	150	-	0,856
14	480	514	-	1,059
21	930	1174	-	1,261
28	1450	2119	-	1,446
35	2040	3295	-	1,611
42	2630	4622	-	1,760

Jednodnevni pilići trebaju biti teški 35 – 45 grama, jer početna težina ima određeni uticaj na završnu telesnu težinu brojlera. **Kontrolu telesne težine brojlera treba provoditi svake nedelje merenjem najmanje 100 pilića odabranih slučajnim uzorkom**, ili **2 % od ukupnog broja pilića u objektu**. Posljednje tri nedelje merenje treba sprovoditi odvojeno po polovima (50 muških i 50 ženskih pilića)

Nega pilića

Od prvog dana useljavanja pilića počinje njihova nega i nadzor za normalno odvijanje tehnološkog procesa. **Slabi, nevitalni i škart pilići moraju se izdvojiti prvog dana**. Ostavljanje u tovu samo onih sposobnih za normalan rast, prvi je korak ka uspehu proizvodnje. Kontrola ambijentalnih uslova od velike je važnosti, budući da se propusti u prvoj nedelji tova negativno odražavaju na konačne rezultate. **Unošenje pilića u nedovoljno zagrejan objekat, kao i prehlada u prvim danima života za posledicu ima veliku smrtnost, a prirast preživelih pilića je u tom slučaju znatno slabiji**. Redovno treba održavati i higijenu manipulativnog prostora. Svakodnevno treba lagano obići celi objekat, kontrolisati pojilice i hranilice, te izdvojiti uginule piliće i staviti ih u plastičnu vrećicu, te ih ostaviti na prikladno mesto da ih veterinar može pregledati. **Veterinaru treba javiti i slabo uzimanje hrane i vode, kao i svako nenormalno ponašanje pilića (kijanje, šmrcanje, nakostrešenost perja) Broj uginulih pilića beleži se svakodnevno.**

Lista provere odgoja

Ponašanje pilića -ujednačenost naseljavanja -aktivni,pijuču	
Kvalitet vazduha -nivo amonijaka -ugljen dioksid	
Kretanje vazduha (promaja)	
Stopa protoka vode	
Snabdevanje hranom -nedeljna potrošnja	
Osvetljenje	
Prosečna tezina (meriti 1% pilica)	
Stelja	

Preventivna zaštita

Preventiva u širem smislu podrazumijeva dobru ishranu, održavanje stelje, napajanje i ventilaciju. U užem smislu preventiva se odnosi na redovnu vakcinaciju prema programu koji propisuje i sprovodi veterinarska služba, kao i održavanje dezinfekcionih barijera u funkcionalnom stanju. U okviru preventive treba sprovoditi mere zdravstvene zaštite pilica i sprečavanje unošenja bolesti u objekt. U objekt za tov mogu ulaziti samo zaposleni radnik i stručno osoblje, i to uvek i samo u prethodno dezinfikovanoj odeći i obući. Obuća se dezinfikuje u dezinfekcionoj barijeri postavljenoj na ulaznim vratima objekta.

Isporuka brojlera

Isporuka brojlera završni je čin procesa proizvodnje. Po završetku svakog turnusa treba nastojati što pre isporučiti na klanje, kako bi se objekti u što kraćem roku pripremili za prijem novih pilića. Za uspeh poslovanja bitno je maksimalno skratiti razdoblje praznog hoda, jer se tako povećava broj turnusa tokom godine. **Optimalno trajanje međuturnusnog razdoblja je 10 – 20 dana**.

Da bi se isporuka obavila u što kraćem vremenu, obično je potrebna dodatna radna snaga. Hvatanje, stavljanje brojlera u plastične kaveze i utovar kaveza u kamione obavlja se ručno, iako u svetu postoje uređaji i oprema pomoću kojih se to obavlja bez velikog učešća ljudskog rada. Organizacija isporuke mora biti besprekorna. Nakon završetka tova, najkasnije tokom idućeg dana pilići moraju biti isporučeni u klanicu. **Najmanje 12 sati pre isporuke pilićima se prestaje davati hrana**. Piliće treba hvatati pri prigušenom svetlu, oprezno ih stavljati u plastične kaveze, prethodno oprane i dezinfikovane.**Ako se uzima deo pilica,polazi se od sredine ka krajevima**. **U kaveze se stavlja 12 – 17 brojlera**, zavisno o veličini, vremenskim uslovima i trajanju transporta do klanice. Transport treba obaviti u što kraćem vremenskom roku. **Dug i neudoban transport može znatno uticati na povećanje transportnog kala**, a može biti i uzrok povećanog mortaliteta brojlera.Ukoliko merimo u mestu odgoja odmah kalkulišemo kalo (2-3%). Stoga udaljenost između proizvodnih objekata i klanice ne treba biti veća od 100 km.